

YAZAR ADI-SOYADI: Menderes AKDAĞ

BAŞLIK: 1946-1950 Yılları Arasında Türkiye’de Çok Partili Yaşama Geçiş Sürecinde Aydın İlinde Siyaset

ÖZET

Bu çalışmamızda 1946- 1950 yılları arasında Türkiye’de çok partili yaşama geçiş sürecinde Aydın ilinde siyaset konusu incelenmiş ve söz konusu dönemle ilgili yapılan tartışmaların bilimsel çerçeveye alınması için çaba gösterilmiştir.

Tez Giriş, Sonuç ve Özet bölümleri dışında 4 ana bölümden oluşmuştur. I. Bölümde çok partili yaşama geçiş nedenleri ve Tanzimat’tan 1946 yılına kadar Türkiye’de siyasi yaşam üzerinde durulmuş ve Milli Kalkınma Partisi ile Demokrat Parti’nin kuruluş çalışmaları gözden geçirilmiştir.

II. Bölümde çok partili yaşama geçiş sürecinde Aydın ilinin sosyal ve ekonomik ve nüfus yapısı açığa çıkartılmaya çalışılmış ve Cumhuriyet’in ilanından 1946 yılına kadar Aydın ilinde kısaca siyasal yaşam ortaya konmuştur. Bu bölümde ayrıca çok partili yaşama geçerken iktidar partisi CHP’nin Aydın il teşkilatının yapısı ve kimler tarafından oluşturulduğu tespitlerine yer verilmiş ve Demokrat Parti’nin Aydın ilinde kurulması ve teşkilatlanması araştırılmıştır. Aynı zamanda iktidar ve muhalefet arasındaki ilişkiler ele alınmış ve bu ilişkilerde halkın, bürokrasinin ve Halkevlerinin konumu belirlenmiştir. Demokrat Parti’nin parçalanması ve Aydın’da Millet Partisi’nin kurulması bu bölümde incelenen diğer konulardır.

III. Bölümde çok partili yaşama geçiş aşamasında partilerin Aydın ilinde yaptıkları ilk kongreler nasıl ve ne şekilde gerçekleştiği sorularına cevap aranmıştır. 1947 ve 1949 yılları arasında partilerin Aydın kongreleri, aynı bölüm içerisinde ele alınmıştır.

IV. Bölümde, 1946-1950 yılları arasında yapılan ilk seçimler ve bu seçimlerin Aydın ilinde nasıl cereyan ettiği, nasıl sonuçlar doğurduğu incelenen konu başlıklarıdır. Bu

bağlamda Aydın ilinde 1946 yılı Mayıs ayı içerisinde yapılan belediye seçimleri ve 21 Temmuz 1946 genel seçimleri ile İl Genel Meclisi seçimleri analiz edilmiş ve seçimlerin hangi siyasi atmosferde yapıldığı ortaya konmuştur. 1948 yılında Aydın ilinde yapılan araseçimler ve bu seçimlerin Demokrat Parti tarafından boykot edilmesi bu bölümde irdelenmiştir. Yine 1950 genel seçimleri öncesi Aydın ilinde yapılan son seçim olan Ortaklar Belediye seçimi incelenmiştir. 14 Mayıs 1950 genel seçimleri, bu seçimlere partilerce yapılan hazırlıklar ve yeni seçim kanunu ele alınmıştır. 1950 genel seçimlerinin sonuçlarıyla çalışmamız bitirilmiştir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Siyasi Partiler, Demokrat Parti, Millet Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milli Kalkınma Partisi, Aydın İli, Seçimler